

UNIwersytet
Warszawski

SOLIDARNOŚĆ

40. rocznica

wprowadzenia

stanu wojennego

13 GRUDNIA 1981

**„Obywatelki i Obywatele
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej! (...) Ojczyzna nasza
znalazła się nad przepaścią”**

12 grudnia 1981 r. w Belwederze odbyło się posiedzenie Rady Państwa, na którym podjęto uchwałę o wprowadzeniu stanu wojennego na terytorium całego kraju.

W nocy z 12 na 13 grudnia rozpoczęły się aresztowania działaczy opozycyjnych, którzy następnie osadzeni byli w specjalnych więzieniach oraz miejscach internowania. Pretekstem do zatrzymań było rzekome „stwarzanie zagrożenia dla państwa”. W akcji noszącej kryptonim „Jodła” wzięło udział około 10 tysięcy funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa.

W większości przypadków Polki i Polacy dowiedzieli się o wprowadzeniu stanu wojennego o 6 rano z przemówienia gen. Wojciecha Jaruzelskiego, które zostało wyemitowane przez Polskie Radio i Telewizję. Wprowadzona została godzina milicyjna, zerwano łączność telefoniczną, a po jej przywróceniu treść rozmów była kontrolowana, korespondencja podlegała cenzurze. Zakazano wydawania tytułów prasowych z wyjątkiem kilku gazet kontrolowanych przez władze. Zarządzono wstrzymanie wyjazdów zagranicznych, zamknięte zostały cywilne lotniska i granice państwa. Czasowo zawieszono zajęcia w szkole i na uczelniach.

Oficjalnym powodem wprowadzenia stanu wojennego była pogarszająca się sytuacja gospodarcza i zagrożenie energetyczne w kraju wobec zbliżającej się zimy. Według historyka prof. Andrzeja Paczkowskiego rzeczywistymi powodami podjęcia takiej decyzji były obawy reżimu przed utratą władzy oraz walki różnych stronnictw w Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Ważnym aspektem był również spadek poparcia społecznego dla działań władz. Według wielu, w tym samych autorów stanu wojennego, jednym z najważniejszych powodów jego wprowadzenia miała być groźba interwencji zbrojnej pozostałych państw Układu Warszawskiego – źródła historyczne jednak wskazują, że ryzyko takowej było mniejsze, niż było to przedstawiane.

W odpowiedzi na ogłoszenie stanu wojennego „Solidarność” rozpoczęła akcje protestacyjne m.in. w Gdańsku, Lublinie, Szczecinie oraz Katowicach. Strajki zostały spacyfikowane przez ZOMO.

W ciągu pierwszych tygodni stanu wojennego w więzieniach i ośrodkach internowania przebywało ok. 5 tysięcy osób, łącznie autorytarne władze PRL pozbawiły wolności ok. 10 tysięcy osób. Przez stan wojenny życie straciło około 40 osób, w tym 9 górników kopalni „Wujek”.

OBCHODY

13 grudnia, o godz. 17.00, w Sali Kolumnowej na Wydziale Historii UW odbywają się wydarzenia związane z obchodami 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego

17:00 DEBATA

„13 grudnia 1981. Czterdzieści lat minęło... Stan wojenny.

Czy jest się jeszcze o co spierać?”

W debacie wezmą udział:

prof. Anna Giza-Poleszczuk (Wydział Socjologii UW)

prof. Wiesław Władyka (Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW)

prof. Tomasz Ochowski (Wydział Zarządzania UW)

dr Jan Olszak (Instytut Studiów Politycznych PAN)

Debatę poprowadzi prof. Marcin Zaremba (Wydziału Historii UW)

ZAPOWIEDŹ KSIĄŻKI

„Wspomnienie o stanie wojennym na Uniwersytecie Warszawskim”

pod redakcją

prof. Izabelli Łęckiej

i prof. Tomasza Ochowskiego

z Wydziału Zarządzania UW

19:00 KONCERT

„Koniec karnawału”

Piosenki z lat 1980-1983

w reżyserii Macieja Dzięciołowskiego

Teatr Hybrydy UW

Koniec Karnawału

KONCERT

Koncert Teatru Hybrydy UW pt. „Koniec karnawału” w 40. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce to kameralna podróż muzyczna przez lata 1980-1983. Od strajków na Wybrzeżu i podpisania porozumień sierpniowych, poprzez karnawał Solidarności, aż do pamiętnego 13 grudnia i kolejnych mrocznych miesięcy w historii powojennej Polski.

Wybrzmiały utwory bardów Solidarności: Jacka Kaczmarskiego, Przemysława Gintrowskiego czy Alojzego Pietrzyka, psalmy z legendarnego musicalu „Kolęda Nocka”. Usłyszymy piosenki nagrywane w podziemiu przez zakazanych twórców - jak zespół Podziemniacy czy niepokornych przedstawicieli rodzącego się polskiego rocka z zespołów Kryzys i Maanam. Młodzi artyści Teatru Hybrydy UW w przejmujących protest-songach, w emocjonalnych ruchach i symbolicznych gestach przekażą atmosferę tamtych dni, z perspektywy zmęczonego społeczeństwa komunistycznego reżimu, targanego chwilami entuzjazmu, zwątpienia, siły i zmęczenia. Specjalnie na potrzeby koncertu zostały nagrane bogato rozbudowane aranżacje muzyczne, a utworom bardziej lirycznym towarzyszyć będzie muzyka na żywo, oddająca klimat nielegalnych spotkań przy wspólnym śpiewie.

Scenariusz i reżyseria: Maciej Dzieciotowski

Przygotowanie wokalne-aktorskie: Magdalena Kizinkiewicz

Aranżacje muzyczne i nagrania audio: Konrad Wantrich

Zespół instrumentalny: Izabela Fedorczyk (piano), Gabriela Kordyś (gitara), Maria Grzyb (skrzypce), Hubert Konieczny (cajon)

Ruch sceniczny: Kinga Błażejewicz i Maciej Dzieciotowski

Kostiumy: Maciej Dzieciotowski

Wizaż i charakteryzacja: Agata Wyszomirska i Szkoła BeautyArt

Wykonawcy: Kinga Błażejewicz, Urszula Andrian, Daria Byczko, Alicja Chmielewska, Maria Chmielewska, Konrad Derlatka, Izabela Fedorczyk, Alina de Flasilier, Katarzyna Fornalska, Zuzanna Gieras, Maria Grzyb, Aleksandra Jabłońska, Alicja Jaźwińska, Hubert Konieczny, Julia Konwicka, Gabriela Kordyś, Anna Laskowska, Patrycja Makowska, Aleksandra Paczek, Maria Pawłowska, Julia Połyńko, Magdalena Rossowska, Urszula Rossowska, Marta Sosińska, Danuta Szymańska-Cieślak, Rafał Tomaka, Wiktoria Tomczak, Zuzanna Tyszkowska, Wiktoria Wiśniewska.

13 grudnia 1981. Czterdzieści lat minęło... Stan wojenny. Czy jest się jeszcze o co spierać?

Panel dyskusyjny w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego.

W debacie wezmą udział:

prof. Anna Giza- Poleszczuk

Dziekan Wydziału Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, w latach 2012-2019 była prorektorem UW, honorowa prezeska Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, badaczka wielu sfer życia społecznego, między innymi wprowadzała polską socjologię w światowy nurt badań autobiograficznych i narracyjnych.

prof. Wiesław Władyka

Literaturoznawca, historyk prasy, publicysta, znany komentator współczesności i przeszłości naszego kraju, pracuje na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, jest także wieloletnim dziennikarzem tygodnika „Polityka”, w którym kierował działem krajowym, finalista Nagrody im. Dariusza Fikusa.

prof. Tomasz Ochowski

Kieruje Centrum Historii Organizacyjnej na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, pracuje także w IPN, członek Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UW, nagradzany w kraju i za granicą za prace łączące psychologię z historią.

dr Jan Olszek

Pracownik Instytutu Studiów Politycznych PAN i Instytutu Pamięci Narodowej, członek think tanku „Laboratorium Więzi”, badacz opozycji w czasach PRL, laureat Nagrody Naukowej tygodnika „Polityka”.

Debatę poprowadzi prof. Marcin Zaremba

Historyk dziejów najnowszych, ma również wykształcenie socjologiczne, pracuje na Wydziale Historii Uniwersytetu Warszawskiego i w Instytucie Studiów Politycznych PAN, znany z interdyscyplinarnego podjęcia do badań historycznych, autor między innymi wielokrotnie nagradzanej książki „Wielka trwoga: Polska 1944-1947: ludowa reakcja na kryzys”.

MUW

Muzeum
Uniwersytetu
Warszawskiego

SAMORZĄD
STUDENTÓW
UNIwersYTETU
WARSZAWSKIEGO

SOLIDARNOŚĆ UW

TEATR HYBRYDY
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

Wydział Historii
Uniwersytetu Warszawskiego

